

EUROOPA KOHTU OTSUS

26. oktoober 1982*

[...]

Kohtuasjas 240/81,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Finanzgericht Baden-Württemberg'i (Baden-Württembergi finantskohus) poolt esitatud taotlus, millega soovitakse nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Senta Einberger, Schallstadt-Wolfenweiler,

ja

Hauptzollamt Freiburg (Freiburgi kesktolliasutus),

eelotsust tolliliitu käsitlevate ühenduse õigusnormide tõlgendamise kohta seoses narkootiliste ainete ebaseadusliku importimisega,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president J. Mertens de Wilmars, kodade esimehed A. O'Keeffe, U. Everling ja A. Chloros, kohtunikud P. Pescatore, Lord Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans ja O. Due,

kohtujurist: F. Capotorti,

kohtusekretär: vanemametnik H. A. Rühl,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

1. Oma 16. juuni 1981. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 4. septembril 1981, esitas Finanzgericht Baden-Württemberg (Baden-Württembergi finantskohus) EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule eelotsuse küsimuse ühise tollitariifistiku kohaldamise kohta salakaubana imporditud narkootiliste ainete suhtes.

2. Põhikohtuasja vaidluses käsitletakse tollimaksude määramist morfiinikogustele, mis pärast ebaseaduslikku importi Saksamaa Liitvabariiki müüdi maha Šveitsis ja millega põhikohtuasja hageja rikkus Betäubungsmittelgesetz'i (Saksamaa narkootiliste ainete seadus). Nende rikkumiste eest määras Saksamaa kriminaalkohus talle ühe aasta pikkuse vanglakaristuse tingimisi.

3. Finanzgericht on esitanud küsimuse selle kohta, kas morfiini suhtes kohaldatakse ühenduse õiguse kohaselt tollimakse. Ta osutab selles osas, et oma 5. veebruari 1981. aasta otsuses kohtuasjas 50/80: Horvath (EKL 1981, lk 385) märkis Euroopa Kohus, et ühise tollitariifistiku kehtestamisel ei jäänud liikmesriigile õigust kohaldada tollimakse narkootiliste ainete suhtes, mis on salakaubana imporditud ja hävitatud kohe pärast avastamist, kuid liikmesriigile jäi täielik õigus algatada kriminaalmenetlus toimepandud kuritegude osas.

4. Kohtuasja faktiliste asjaolude osas kinnitas Finanzgericht, et morfiin ei olnud Saksamaa Liitvabariigis valmistatud ja et põhikohtuasja hageja poolt maha müüdnud toote kogus oli Saksamaa territooriumile salakaubana imporditud eesmärgiga see ebaseaduslikult kolmandasse riiki eksportida. Finanzgericht viitab Euroopa Kohtu eelnimetatud otsusele ja küsib, kas narkootiliste ainete importimise ja turustamise keelamine nende hävitamise asemel ei ole just see, millega tõkestatakse tollimaksude kohaldamist, ja kas sellistel asjaoludel ei oleks kohane järeldada, et tollivõlga ei saa tekkida. Üksnes siis, kui Euroopa Kohus ei ole sellise järeldusega nõus, tekib küsimus, kas ebaseaduslike narkootiliste ainete äraviimist tolliterritooriumilt peab samastama nende hävitamisega.

5. Võttes arvesse nimetatud kaalutlusi, esitas riiklik kohus järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas alates ühise tollitariifistiku kehtestamisest on liikmesriigil õigus nõuda tollimaksu narkootilistelt ainetelt, mis on ühenduse tolliterritooriumile salakaubana imporditud ja hiljem sellelt territooriumilt ära viidud?“

6. Riiklik kohus märgib õigesti, et esimene küsimus, millele on vaja vastata, on see, kas ebaseaduslikult turustatud narkootiliste ainete ebaseaduslik importimine ühendusse annab aluse tollivõla tekkeks. Euroopa Kohus analüüsib kõigepealt seda küsimust.

7. Selliselt esitatuna ei käsitleta küsimuses toodete ebaseadusliku importimise probleemi üldiselt, vaid narkootiliste ainete ebaseadusliku importimise probleemi.

8. Nagu Euroopa Kohus eespool nimetatud Horvathi kohtuotsuses märkis, on sellistel narkootilistel ainetel nagu morfiin, heroiin ja kokaiin eriomadused üldistel alustel ohtlikuks peetaval määral ning nende importimine ja turustamine on keelatud kõikides liikmesriikides, välja arvatud kaubanduses, mis on range kontrolli all ja piirdub farmaatsia- ja meditsiinieesmärkidel lubatud kasutusala-dega.

9. Selline õiguslik seisukoht on kooskõlas 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooniga (ÜRO lepingute kogumik, 520. kd, nr 7515), millega on nüüdseks ühinenud kõik liikmesriigid. Konventsiooni preambulis märgivad osalised, et narkomaania on inimeste tõsine pahe ja kujutab inimkonnale majanduslikku ja sotsiaalset ohtu; nad teatavad, et teadvustavad oma kohust selle pahe tõkestamisel ja sellega võitlemisel, samas tunnistades, et narkootiliste ainete kasutamine meditsiinis on vajalik valu leevendamiseks ja on tarvis rakendada nõuetekohaseid meetmeid, et rahuldada narkootiliste ainete vajadust nendeks eesmärkideks (Riigi Teataja II, 26.06.1996, 19–22, 84). Vastavalt konventsiooni artiklile 4 rakendavad osalised kõiki meetmeid, mis on vajalikud selleks, et piiritleda narkootiliste ainete tootmine, valmistamine, eksport ja import, jaotamine, kauplemine, kasutamine ja valdamine eranditult meditsiiniliste ja teaduslike eesmärkidega.

10. Selle tulemusena kohaldatakse määratluse kohaselt kõikides liikmesriikides täielikku impordi- ja turustuskeeldu selliste narkootiliste ainete suhtes, mis ei ole piiritletud nende turustuskanalitega, mille puhul pädevad ametiasutused kontrollivad rangelt, et narkootilisi aineid kasutataks üksnes meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel.

11. Tegelikult peetakse sellised narkootilised ained avastamisel kinni ja hävitatakse kooskõlas narkootilisi aineid käsitlevate riiklike õigusaktidega, välja arvatud mõnedel üksikutel juhtudel, kui kinnipeetud toode antakse selle olemusest tulenevalt meditsiinilisse või teaduslikku kasutusse ja vabastatakse kontrollitud turustuskanalite jaoks ning sellisel juhul kohaldatakse nende narkootiliste ainete suhtes ka tollimakse.

12. Teisalt ei kohaldata ebaseaduslike kanalite kaudu turustatud narkootiliste ainete suhtes tollimakse, kui need jäävad nimetatud kanalitesse, hoolimata sellest, kas ametiasutused avastavad ja hävitavad need või mitte.

13. Seega ei saa tollivõlg tekkida selliste narkootiliste ainete importimisel, mida ei tohi turustada ühenduse majanduses ega sellesse lõimida. Asutamislepingu artikli 3 punktis b sätestatud ühise tollitariifistiku loomine jääb ühendusele artiklis 2 seatud eesmärkide ja tolliliidu tegevust käsitlevas artiklis 29 sätestatud suuniste kohaldamisalasse. Narkootiliste ainete importimine ühendusse, mis saab anda aluse vaid survemeetmete võtmiseks, jääb nende eesmärkide ja suuniste kohaldamisalast täielikult välja.

14. Seda seisukohta kinnitatakse ka nõukogu 27. juuni 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 803/68 (kauba tolliväärtuse määramise kohta) (EÜT 1968, L 148, lk 6) ja nõukogu 25. juuni 1979. aasta direktiivi 79/623/EMÜ (õigusnormidega kehtestatud tollivõlga käsitlevate sätete ühtlustamise kohta) (EÜT 1979, L 179, lk 31) sätetes. Nimetatud direktiivi preambulis märgitakse konkreetselt, et tollivõla tekkimise hetk tuleb määratleda impordimaksude majanduslikke omadusi silmas pidades ning nende tingimuste põhjal, mille kohaselt impordimaksuga maksustatavaid kaupu lõimitakse ühenduse majandusse. Sellistel asjaoludel ei saa tekkida tollivõlga, kui narkootilisi aineid imporditakse ebaseaduslike turustuskanalite kaudu, kuna ringlusse laskmise asemel tuleb need avastamisel kinni pidada ja hävitada.

15. Lisaks ei ole selles suhtes mingil viisil õigustatud avastamata narkootiliste ainete eristamine pädevate ametiasutuste kontrolli all hävitatud narkootilistest ainetest kuna sellise eristamise korral sõltuks tollimaksude kohaldamine narkootiliste ainete avastamisest.

16. Eeltoodust lähtuvalt on ilmne, et tollivõlga ei teki narkootiliste ainete importimisel muul viisil kui meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel majanduslike kanalite kaudu, mida pädevad ametiasutused rangelt kontrollivad.

17. Selline hinnang ei piira liikmesriikide õigust algatada kriminaalmenetlust narkootilisi aineid käsitlevate õigusaktide rikkumiste korral ning määrata vastavaid karistusi, sealhulgas trahve.

18. Seda vastust silmas pidades ei ole muid riikliku kohtu poolt tõstatatud probleeme vaja käsitleda.

Kohtukulud

19. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Prantsuse Vabariigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus riiklikus kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse riiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates Finanzgericht Baden-Württemberg'i 6. juuni 1981. aasta määrusega esitatud küsimusele, otsustab:

Tollivõlga ei teki narkootiliste ainete importimisel muul viisil kui meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel majanduslike kanalite kaudu, mida pädevad ametiasutused rangelt kontrollivad.

Mertens de Wilmars	O'Keeffe	Everling	Chloros	
Pescatore	Mackenzie Stuart	Bosco	Koopmans	Due

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 26. oktoobril 1982 Luxembourgis.

Kohtusekretär
P. Heim

President
J. Mertens de Wilmars